

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΜΟΥΣΙΚΩΝ (FIM) ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΣΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

Η ζωντανή κουλτούρα της ανθρώπινης καλλιτεχνίας είναι θεμέλιο στοιχείο κάθε πολιτισμένης κοινωνίας. Είναι απαράδεκτο οι ερμηνευτές να αποτελούν θύματα μαζικής εκμετάλλευσης των έργων, φωνών, εικόνων ή ύφους τους χωρίς την ελεύθερη, πρότερη και ενημερωμένη συγκατάθεσή τους και χωρίς αποζημίωση. Οι ερμηνευτές πρέπει να έχουν το δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν την «εξόρυξη» και ανάλυση από TN ακόμη και μετά τη μεταβίβαση των αποκλειστικών τους δικαιωμάτων και να λαμβάνουν οικονομική αντιστάθμιση για τέτοια χρήση. Επιπλέον, η παραγωγή περιεχομένου από TN σε μεγάλη κλίμακα συνιστά σοβαρή απειλή για τις σταδιοδρομίες και τα μέσα βιοπορισμού των καλλιτεχνών. Απαιτείται βιώσιμο νομικό και οικονομικό περιβάλλον που να αποτρέπει την υπονόμηση της αγοράς από προϊόντα TN με τιμές πολύ χαμηλότερες από τις προστατευόμενες ανθρώπινες δημιουργίες.

Ο μουσικός τομέας βρίσκεται διαρκώς αντιμέτωπος με τεχνολογικές καινοτομίες που επηρεάζουν τη βιομηχανία, το κοινό και τους ίδιους τους καλλιτέχνες. Αλλαγές που σήμερα θεωρούνται πρόοδος, στο παρελθόν αποσταθεροποίησαν τις θέσεις εργασίας των ερμηνευτών, αποδυνάμωσαν τα εισοδήματά τους και άλλαξαν ριζικά τον τρόπο εργασίας τους. Το είδαμε με το ραδιόφωνο, το LP, την κασέτα, το CD, τη μουσική μέσω υπολογιστή, πιο πρόσφατα με τη λήψη και τη ροή (streaming) - και τώρα με την τεχνητή νοημοσύνη.

Η εξέλιξη του κανονιστικού πλαισίου μπορεί να συμβάλει στην εξισορρόπηση αυτών των επιπτώσεων. Για τους ερμηνευτές, η Σύμβαση της Ρώμης και η Συνθήκη του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας για τις Ερμηνείες και τα Φωνογραφήματα (WPPT), προσέφεραν λύσεις σε θέματα μετάδοσης και επικοινωνίας προς το κοινό. Δυστυχώς, τα μέσα αυτά απέτυχαν να ρυθμίσουν αποτελεσματικά τη λήψη και τη ροή, με αποτέλεσμα το άρθρο 10 της WPPT, όπως εφαρμόζεται σήμερα, να μην επιτρέπει στους καλλιτέχνες να λαμβάνουν δίκαιο μερίδιο από τα έσοδα της διαδικτυακής εκμετάλλευσης των ηχογραφήσεών τους.

Οι πρόσφατες εξελίξεις στη Παραγωγική Τεχνητή Νοημοσύνη και στις τεχνικές μηχανικής μάθησης υποδηλώνουν αναλογία με τους μηχανισμούς ανθρώπινης μάθησης. ωστόσο, αυτή η αναλογία δεν είναι ευθεία. Ο όγκος δεδομένων που «καταναλώνει» η μηχανή και η ταχύτητα αφομοίωσής τους είναι ασύγκριτα μεγαλύτερα από τις δυνατότητες του ανθρώπινου νου. Η μηχανική μάθηση στηρίζεται στην εξόρυξη όλων των διαθέσιμων δημιουργιών του ανθρώπινου πνεύματος και στην κωδικοποίησή τους σε αλγορίθμους ώστε να παράγεται νέο περιεχόμενο με βάση την αποκτηθείσα γνώση - κάτι που διαφέρει ριζικά από τη βραδεία και σταδιακή ανθρώπινη μάθηση.

Οι υπηρεσίες TN που διατίθενται πλέον στο κοινό συγκροτούν μια ανταγωνιστική και ταχέως αναπτυσσόμενη αγορά στρατηγικής σημασίας και τεράστιων κερδών, χωρίς όμως επαρκές κανονιστικό πλαίσιο για την προστασία της κοινότητας των δημιουργών, των οποίων το έργο και το ταλέντο εκμεταλλεύεται η TN σε πρωτοφανείς κλίμακες.

Ελλιπές πλαίσιο πνευματικής ιδιοκτησίας

Τα ισχύοντα καθεστώτα πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων δεν έχουν σχεδιαστεί για τα ιδιαίτερα προβλήματα της Παραγωγικής TN, ούτε ως προς την είσοδο (input) ούτε ως προς την έξοδο (output) δεδομένων. Δεν μπορεί, συνεπώς, να τεκμαίρεται ότι η μεταβίβαση στον παραγωγό των αποκλειστικών δικαιωμάτων ενός ερμηνευτή περιλαμβάνει το δικαίωμα να επιτρέπει ή να απαγορεύει τη χρήση των ηχογραφημένων εκτελέσεων του από την TN.

Το ηθικό δικαίωμα των ερμηνευτών, που εισήγαγε η WPPT το 1996, είναι περιορισμένο και δεν καλύπτει το νέο περιβάλλον. Οι ερμηνευτές χρειάζονται και αξίζουν ισχυρότερο ηθικό δικαίωμα, ικανό να τους επιτρέπει να αντιτίθενται ατομικά στη χρήση των έργων, των ήχων, των φωνών, των εικόνων, της ομοιότητας ή του ύφους τους για σκοπούς εξόρυξης δεδομένων ή για παραγωγή ακουστικών προϊόντων μέσω TN, συμπεριλαμβανομένων «deep fakes».

Η πνευματική ιδιοκτησία περιεχομένου που παράγεται από TN (ή με τη συνδρομή της) αποτελεί νέο και πολύπλοκο ζήτημα με αντιφατικές αποφάσεις ανά χώρα. Προς το παρόν, είναι δύσκολο να αποφασισθεί αν θα προστατεύεται με δικαιώματα ή θα θεωρείται δημόσιο κτήμα.

Η νομοθεσία της ΕΕ δεν παρέχει ικανοποιητική απάντηση

Το άρθρο 4 της Οδηγίας [2019/790](#) εισάγει εξαίρεση για «εξόρυξη κειμένου και δεδομένων» (TDM), επιτρέποντας στους δικαιούχους να επιφυλάσσουν τα δικαιώματά τους με «μηχανικώς αναγνώσιμα μέσα».

Πρέπει να διευκρινισθεί κατά πόσο αυτή η εξαίρεση συμμορφώνεται με το «[τριπλό τεστ της Σύμβασης της Βέρνης](#), των WCT, WPPT, της Συνθήκης του Πεκίνου και του ευρωπαϊκού κεκτημένου. Καθώς το παραγόμενο από TN περιεχόμενο εισέρχεται στην αγορά και ανταγωνίζεται άδικα τις ανθρώπινες δημιουργίες, η συμμόρφωση με τα κριτήρια β και γ είναι αμφισβητήσιμη.

Επιπλέον, πέντε χρόνια μετά την υιοθέτηση της Οδηγίας, εξακολουθεί να μην υπάρχει τυποποιημένο μηχανοαναγνώσιμο μέσο για την επιφύλαξη δικαιωμάτων, ενώ η πολυπλοκότητα των δικαιούχων μιας ηχογράφησης καθιστά τον μηχανισμό «opt-out» δυσλειτουργικό.

Το άρθρο 50 του Ευρωπαϊκού Κανονισμού για την TN επιβάλλει ελάχιστο επίπεδο διαφάνειας για τις πηγές που χρησιμοποιούνται. Χαιρετίζουμε αυτό το πρώτο βήμα και θεωρούμε ότι κάθε περιεχόμενο που παράγεται από TN πρέπει να συνοδεύεται από λεπτομερή τεκμηρίωση των πηγών και εγγύηση ότι τα δικαιώματα των δημιουργών έχουν σεβασθεί. Είναι επίσης ουσιώδες το κοινό να ενημερώνεται για τη φύση του περιεχομένου και να γνωρίζει αν πρόκειται για έργο ανθρώπινης διάνοιας ή προϊόν TN.

Προτεινόμενα μέτρα

Στην πλευρά της εισόδου - πρόληψη της εκτόπισης ανθρώπων

Η ζωντανή κουλτούρα της ανθρώπινης καλλιτεχνίας είναι θεμέλιο στοιχείο κάθε πολιτισμένης κοινωνίας. Είναι απαράδεκτο οι ερμηνευτές να αποτελούν θύματα μαζικής εκμετάλλευσης των έργων, φωνών, εικόνων ή ύφους τους χωρίς την ελεύθερη, πρότερη και ενημερωμένη συγκατάθεσή τους και χωρίς αποζημίωση. Οι ερμηνευτές πρέπει να έχουν το δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν την «εξόρυξη» και ανάλυση από TN ακόμη και μετά τη μεταβίβαση των αποκλειστικών τους δικαιωμάτων και να λαμβάνουν οικονομική αντιστάθμιση για τέτοια χρήση.

Στην πλευρά της εξόδου - πρόληψη της στρέβλωσης της αγοράς

Η παραγωγή περιεχομένου από TN σε μεγάλη κλίμακα συνιστά σοβαρή απειλή για τις σταδιοδρομίες και τα μέσα βιοπορισμού των καλλιτεχνών. Απαιτείται βιώσιμο νομικό και

οικονομικό περιβάλλον που να αποτρέπει την υπονόμευση της αγοράς από προϊόντα TN με τιμές πολύ χαμηλότερες από τις προστατευόμενες ανθρώπινες δημιουργίες.

Οικονομική αποζημίωση βάσει της εξόδου

Εφόσον το περιεχόμενο που παράγεται από TN αντλεί αξία από ανθρώπινες δημιουργίες, είναι θεμιτό να εξετασθούν υποχρεωτικοί μηχανισμοί αποζημίωσης υπέρ της δημιουργικής κοινότητας. Κάθε γενετική δημιουργία μουσικού περιεχομένου πρέπει να υπόκειται σε δίκαιες πληρωμές προς τους ερμηνευτές, χωρίς όμως να κανονικοποιείται ή να ενθαρρύνεται η υποκατάσταση της ανθρώπινης εργασίας από την TN.

Ενδέχεται να απαιτείται η θέσπιση ιδιαίτερου (*sui generis*) καθεστώτος πνευματικής ιδιοκτησίας για την επαρκή αποζημίωση. Ο ΟΗΕ, μέσω της Διακήρυξης για τα Δικαιώματα των Ιθαγενών Λαών ([UNDRIP](#)), επιβεβαιώνει το δικαίωμα δίκαιης και ισότιμης αποζημίωσης για πόρους που ελήφθησαν χωρίς συγκατάθεση. πρόκειται για σοφή αρχή που συνιστούμε να υιοθετηθεί.

Υπάρχοντες μηχανισμοί ιδιωτικής αντιγραφής μπορούν να αποτελέσουν πρότυπο για την είσπραξη και διανομή πληρωμών στους ενδιαφερόμενους ερμηνευτές. Υποστηρίζουμε επίσης σθεναρά τη διατύπωση της [Αρχής 11 των Διεθνών Κατευθυντήριων Αρχών της Ομάδας G7 για τις Οργανώσεις που Αναπτύσσουν Προηγμένα Συστήματα TN](#) και καλούμε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την G7 να συνεχίσουν να υποστηρίζουν ρητή γλώσσα σεβασμού της πνευματικής ιδιοκτησίας και διαφάνειας των συνόλων δεδομένων, ως μέρος της προώθησης ασφαλούς, αξιόπιστης και αξιόπιστης τεχνολογίας TN παγκοσμίως.

27 Ιουνίου 2024

ΑΠΟΛΛΩΝ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΕΛΛΗΝΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ